

LES 3 TERUGBLIK, REFLECTIE EN VERWERKING

BIJ DEZE LES IS EEN WERKBLAD VOOR DE LEERLINGEN BESCHIKBAAR.

Opdracht 1 Inhoudelijke terugblik: vragen beantwoorden over het bezoek aan de Martinuskerk.

1. Hieronder staan vier uitspraken over de klokkentoren van de Martinuskerk. Kruis de juiste uitspraken aan.

- A In de klokkentoren hangt één klok *onjuist, er hangen er meerdere*
- B De oudste klok komt uit 1737 en is dus bijna 300 jaar oud. *juist*
- C Als iemand overleden is, worden om 11:00 de klokken geluid. *Juist*
- D In elke klok staat een tekst gegraveerd. *Juist*

2. Als jij een klok zou maken, welke tekst zou jij hierin graveren? *Eigen antwoord van leerlingen.*

Aanleiding voor een gesprek: waarom zou je juist die tekst erin zetten? Als je je naam erop zet: waarom vind je het zo belangrijk dat juist jouw naam daar staat? Past dat wel bij de kerk, waar 't eigenlijk niet om jou als individu draait?

3. In de Martinuskerk heb je het doopvont, het offerblok en het orgel bekeken. Wat is volgens jou het belangrijkste voor de kerk, het doopvont, het offerblok of het orgel? *Waarom? Eigen antwoord van de leerlingen. Beide is te verantwoorden: de doop als centrale handeling binnen het geloof, maar vroeger werd er in de rivier gedoopt, dus niet onmisbaar; de muziek als sfeerdrager en ondersteuning van de diensten, wordt veel vaker gebruikt, maar vroeger bestond er nog geen orgel, en werd er wel gekerkt. Het offerblok werd gebruikt om geld in te zamelen voor de goede dingen die de kerk deed: zorg voor armen bijvoorbeeld.*

Klassikaal reflectiegesprek

- Wat leert dit bezoek aan de Martinuskerk je over je eigen omgeving? Waarin verschilde het Markelo van vroeger van het Markelo van nu? *De kerk had een centrale rol, iedereen kwam er voor de vieringen bij trouwen, dopen, overlijden.*

Waarom is het waardevol dit soort sporen van erfgoed (klokken, doopvont, kerkarchitectuur, glas-in-lood, orgel) te kunnen herkennen? *Zo heb je als kind steeds meer inzicht en begrip voor je eigen omgeving. Je eigen omgeving begrijpen is een startpunt om de wereld te leren kennen.*

Creatieve verwerkingsopdracht Ontwerp zelf een schilderij van glas-in-lood dat een verhaal vertelt. Kies een verhaal dat voor jou een wijze les of moraal bevat. *Werk met twee gelijke vellen zwart papier (uitknippen 'glas') en daartussenin gekleurd (liefst doorschijnend) papier voor het glas-in-loodeffect. De producten kunnen voor het raam gehangen worden. Googlen op 'knutsel glas in lood' levert allerlei voorbeelden op.*

Extra opdracht: Sint-Maarten als Merkeldag.

Sint Maarten (11 november) is een Merkeldag. Men geloofde vroeger dat het weer op een Merkeldag voorspelde wat voor weer het de weken daarna zou worden. *Bijvoorbeeld de Hondsdagen in de zomer zijn ook Merkeldagen. Dit klopt overigens ook best vaak!*

1 Is de lucht op Sint-Martinus helder, de vorst dringt door in menig kelder. *B. Het gaat hard vriezen*

2 Op Sint-Martinus de wind zuidwest, heel de winter een regennest. *C Het gaat regenen.*

3 Heeft Sint-Martinus een witte baard, dan blijft ons sneeuw noch ijs bespaard. *E. Het gaat sneeuwen en vriezen. (let op de betekenis van 'noch': Ik heb appels noch peren gekocht, betekent ik heb geen appels én geen peren gekocht. Als sneeuw en ijs je niet bespaard blijven, krijg je ze dus wél.*

4 Als op Sint-Martinus de ganzen op het ijs staan, zullen ze met kerstmis door het slijk gaan. *De kerst wordt nat en niet koud. Uitleg: met Kerstmis is er slijk: het is dus nat en het vriest niet.*

5 Nevels in Sint-Maartensnacht maken de winter kort en zacht. *Het wordt niet koud deze winter.*

Uitleg: een zachte winter is het tegenovergestelde van een strenge, koude winter.